

BOÉR MÁRIA

FELTÁMADÁS FÉNYKÉPEKRŐL

ÉLETEK KÉPEI - KÉPEK ÉLETEI

 Publio

Feltámadás fényképekről

Életek képei – képek életei

Boér Mária

2016

Publio Kiadó

www.publio.hu

Minden jog fenntartva!

ismeretterjesztő történelmi dokumentumregény
dagerrotípiákkal és fényképillusztrációval

FELTÁMADÁS FÉNYKÉPEKKEL című trilógia első része

*Ajánlom e regényt lányomnak és két unokámnak:
Kakasy-Nagy Zsófiának
Kandrai Konrádnak
Bereczki Áronnak*

BOÉR MÁRIA - a kolozsvári Sigismund Toduta Főgimnázium ny. zongora főtanszakos tanára, Domus Hungarica és Európa Intézeti ösztöndíjas tudományos kutató, író

MOTTÓ:

„Bevallom, hogy rövidnek tartom az emberi életet. Ez az élet leverően, elképesztően rövid, ha összehasonlítjuk a Gondolattal, amely beszárnyalja a végtelen teret, és nem retten vissza sem a távoli múlt, sem a távoli jövő szédítő perspektíváitól.”

H. G. Wells

1. METAMORFÓZIS

Optimista hangulatot sugalló, felhőtlenül ragyogó tavaszi napon egy fiatal házaspár azon tanakodik, hogyan nevezzék születendő első gyermeküket. Abban az időben nem lehetett már az anyaméhben megállapítani, hogy fiú vagy lány lesz a gyermek, ezért a szülők végül abban egyeznek meg, hogy ha lány lesz, akkor az anyja után Ilonának nevezik, ha pedig fiúnak születik, akkor az apja nevét fogja örökölni, s Árpádnak keresztelik.

Az 1862-ben született Árpád és tizenegy évvel fiatalabb neje, Ilona nem tudják, hogy gyermekük sorsa már akkor eldőlt, amikor az édesanya még csak nem is sejtette, hogy terhes maradt. Ugyanis, miután a spermium tizenkét óra alatt áthatol a petesejt külső burkán, a két szülő összesen negyvenhat kromoszómája és harmincezer génje viharos szeretettel összeölelkezik, és már ekkor meghatározza az embriónak nemcsak a nemét, hanem az egyéniségét is. Akkor még nem létezett televízió az otthonokban, számítógép pedig még annyira sem, és ilyenfajta ismereteket csak orvosi szakkönyvekből szerezhetek volna a szülők. Ilyesmit azonban nem vásárolt a fiatal házaspár, és így nem tudhatták, hogy nemcsak a készülő emberke haja, szeme és bőre színe, hanem az intelligenciája, tehetsége, ízlése és személyisége is kialakul a megtermékenyülés első tizenkét órája után. Miután nagy erőfeszítések árán egy spermiumnak sikerül legyőznie a többi és egyedülként behatolni a megtermékenyítés áhított paradicsomába, a szülők összesen negyvenhat kromoszómájából és harmincezer génjéből készített 15000 recepttel már ebben a kezdeti állapotban kialakítják az embrió tulajdonságait. Nagy harc folyik a felek génjei között, mert mindkét fél a saját tulajdonságait igyekezik átörökíteni. Ilona és Árpád idejében azonban még a legmodernebbül felszerelt laboratóriumokban sem számíthatták volna ki, hogy a két szülő egymással összefonódott génjei milyen tulajdonságokat eredményeztek. Miután a kromoszómák és gének egyedi módon egymásra találhatnak, és összeölelkeznek, egyesülésükből egy megismételhetetlen, teljesen új egyed jön létre. A szülők egyelőre még nem tudják, hogy csemetéjük nő- vagy hímnemű, de a jelenből visszatekintve a múltba, mi már tudjuk, hogy Árpád lesz a neve.

Ha a férj még csak nem is sejteti az elején, hogy nemsokára apa lesz, az még érthető, de az első napokban, hetekben még az édesanya sem tudhatja, hogy egy teljesen új ember kezd megformálódni a testében, pedig a világra szóló nagy esemény a saját szervezetében megy végbe! A házaspár számára a történet kellemes és élvezetes része már rég elmúlt, s fogalmuk sincs arról, hogy a folyamat leglényegesebb része csak ezután kezdődik.

Az elején a kis Árpád-Ilona még nem túlságosan vonzó jelenség, de nem azért, mert csúnya embrió jött létre a két szülő génjeinek keveredéséből, hanem azért, mert a fejlődésnek ebben a szakaszában a sejtek minden esetben ugyanolyan módszer alapján kapcsolódnak egymáshoz. Hogy miért épp ebben a formában? Hát, azt talán csak a jóisten tudja! Két vérér összekapcsolódásából létrejön a szív, s ugyanígy a máj, sőt az agy és a szem is megjelenik, ez utóbbi egy kis hólyag formájában. Mindez egyelőre úgy néz ki, mint a különböző idegeknek és kezdetleges szerveknek egy hajlott gerincféleséghez kapcsolódó halmaza. Csontjai természetesen még nincsenek, s ezért nagyon könnyen sebezhető a kis poronty. A legfontosabb szervei azonban már léteznek és a kis Árpádnak más dolga nincs, minthogy tökéletesítse őket.

Két hónapos korában a leendő gyermeknek már van egy kis agyacskája és saját idegrendszere, de nem azért, mert rendkívüli képességei lennének, hanem azért, mert ekkor már mindegyik emberpalánta rendelkezik a felnőtt agy mind az öt zónájával. Kilenchetes korában azonban a kis Árpád olyan picike, hogy úszómedencéjében temérdek hely áll a rendelkezésére, nemcsak az úszáshoz, hanem a bukfcenezéshez és rugdosódáshoz is, de édesanyja mindezt még nem érzékeli.

A fogantatástól számított harmadik hónapban azonban a kis emberke már úgy néz ki, mint egy finoman megformált, nagy szemű, pisze orrú játék baba, aki jellegzetes úszómozdulatokkal naponta többször is körülússza az anyaméhet.

A kis magzat ekkor már meg tudja különböztetni a belülről és a kívülről jövő hangokat, s most épp egy „*lelket*” melengető egyházi kórusművet hallgat, miközben élvezettel szopogatja a hüvelykujját, amelyről még nem tudja, hogy saját teste része. De ezt egyelőre nem is szükséges tudnia, épp elég nagy felfedezés számára az, hogy megtalálta.

Nem tudhatjuk, hogy a készülő emberkének volt egyáltalán lelke, vagyis tudata? Egyesek azt állítják, hogy amikor távozunk az élők sorából, s azt mondják rólunk, hogy „kileheltük lelkünket”, akkor tulajdonképpen azt a levegőt leheljük ki, amelyet születésünkkel először lehelünk be a külvilágból, s amely állítólag a tüdő egyik csücskében marad halálunk pillanatáig. Ha ez valóban így lenne, akkor csak a megszületett gyermeknek lehetne lelke, illetve öntudata.

A szóban forgó magzat természetesen nem tudhatja, hogy a lelket melengető egyházi kórusmű egy gépből ered, amit rádióknak hívnak, és nagyon megharagszik, amikor a zene félbeszakad, mert a gépet lekapcsolták. Nemtetszése jeléül a homlokát ráncolja Árpádka ugyanis akkor már képes erre a kifejező mimikára, amire például magasabb rendű állatfajták nem képesek! De hiába bosszankodik a magzat, a szülei ezt nem látják, és a rádiót nem kapcsolják vissza. A kis magzatot azonban kárpótolja a kívülről megszólaló ismerős hang, amely sokkal mélyebben zeng, mint az, amit belülről szokott hallani. A leggyakrabban hallott külső hangot néha zörejek szakítják meg, amelyekről Árpádka nem tudhatja, hogy köhögésnek nevezik. Ez ugyanis az édesapa hangja, aki asztmás.

Miközben a leendő Árpád jóleső érzéssel ficáncol édesanyja méhében, nem sejtheti azt a traumát, amelyen az újszülöttek esnek át, amikor először kerülnek a durva külvilágba. Mert bizony nemcsak az anyuka erőlködik, hogy világra hozza gyermekét, hanem a magzat is megtesz minden tőle telhetőt, hogy megszabaduljon a se ide, se oda tartozás szorító börtönéből. Szülei rozoga házában bábaasszony segítségével küzdi magát világra a kis emberke, s az új világ felé vezető útját nagyon szűknek érzi. De már érzékeli az alagút végén a fényes világosságot, habár a szeme még nem lát. A külvilágba való megérkezést egy felszabadult érzés követi, ugyanis egy tágabb, sőt túlságosan is tág világba és kevésbé sűrű térbe jut, miközben méltatlankodó ordibálással fogadja magába a külvilág kellemetlen levegőjét, és az erős fényt, amely fájó érzést okoz a szemhéja alatt. Ugyanis Árpádnak már rég megvan a szeme, illetve először csak egy szemhólyagfélesége, de később még a szemhéja is kifejlődött, melyet néha becsukott, máskor kinyitott, de látni nemigen volt mit az anyaméhben, ezért ez a szerve csak később fejlődik ki, mint a hallása.